

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка

Затверджено
на засіданні приймальної комісії
Львівського національного університету
імені Івана Франка
28.03.2025 р. (протокол № 4)

В.о. ректора Володимир МЕЛЬНИК

ПРОГРАМА
співбесіди з української літератури
для здобуття освітнього ступеня бакалавра

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма співбесіди з української літератури призначена для осіб, які вступають до Львівського національного університету імені Івана Франка для здобуття освітнього рівня бакалавр за результатами співбесід.

Програму вступного випробування у вигляді співбесіди з української літератури розроблено відповідно до Програми зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання з української мови, здобутих на основі повної загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН України № 696 від 26.06.2018 з урахуванням програми “Українська література. 10–11 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання. Рівень стандарту”, затвердженої наказом МОН України № 1407 від 23.10.2017 р.

Метою проведення співбесіди є визначення рівня засвоєння вступниками теоретичних знань з різних розділів літературознавства (усна народна творчість, давня українська література, українська література XIX – початку XX ст., українська література XX ст.).

ПЕРЕЛІК РОЗДІЛІВ ТА ТЕМ ДО СПІВБЕСІДИ УКРАЇНЬСЬКА ЛІТЕРАТУРА

Усна народна творчість

Загальна характеристика календарно-обрядових, суспільно-побутових і родинно-побутових пісень.

Пісні Марусі Чурай. «Віють вітри, віють буйні», «Засвіт встали козаченьки», Історичні пісні. «Ой Морозе, Морозенку», «Чи не той то хміль». Тематика, образи, зміст народних дум і балад. «Дума про Марусю Богуславку». Балада «Ой летіла стріла».

Давня українська література

Розвиток літописання Київської Русі. Жанрова своєрідність «Повісті временних літ».

Історична основа «Слова о полку Ігоревім». Провідна ідея поеми та художні засоби її втілення. Система образів у «Слові о полку Ігоревім».

Козацькі літописи. Загальна характеристика. Образ Богдана Хмельницького в «козацьких» літописах.

Г.С. Сковорода – видатний мислитель XVIII ст. «De libertate», «Всякому місту – звичай і права», «Бджола і Шершень».

Українська література XIX - початку XX ст.

І. Котляревський – перший класик нової української літератури, видатний просвітителі. «Енеїда» Івана Котляревського – перший твір нової української літератури. Зв'язок «Енеїди» з національними традиціями, зарубіжною і російською літературами. Поняття про бурлеск і травестію.

Становлення української драматургії. Драматичний твір («Наталка Полтавка»), його художні особливості. Новаторський характер п'єси Котляревського «Наталка Полтавка». Система образів, засоби їх розкриття.

Творчий шлях Т.Г. Шевченка, еволюція його художнього методу. Лірика і балади раннього періоду. Ідейно-естетичні погляди поета. Мрії Т. Шевченка про щасливе майбутнє України.

Сатира поета, її народний характер. Тематичне, жанрове і стильове багатство

поем «Сон» («У всякого своя доля»). «Кавказ», «І мертвим, і живим...», «Катерина», «Заповіт». Прометей – символічний образ нескореного народу (за поемою «Кавказ» Т.Г. Шевченка).

Поетична творчість П. Куліша. «Чорна рада» П. Куліша – перший історичний роман в українській літературі. Зображення козацького лицарства в ньому та осмислення історичного минулого України.

Творчість І. Нечуя-Левицького. Літературні традиції і новаторство письменника. «Кайдашева сім'я».

Творчість Панаса Мирного. Роман «Хіба ревуть воли, як ясла повні?», його тематика, образи, засоби їх типізації; мова твору. Своєрідність композиції роману. Поняття про соціально-психологічний роман.

Іван Карпенко-Карий «Мартин Боруля». Життєвий і творчий шлях І. Франка, становлення І. Франка як поета, його роздуми про «секрети поетичні». «Захар Беркут», «Чого являється мені у сні?..», «Мойсей». Збірка поезій «Зів'яле листя». Причини її появи та джерела. Ліричний герой поетичної драми «Зів'яле листя». Вміння автора поєднати в поезіях соціальні, революційні, філософські та інтимні мотиви.

Українська література кінця XIX - початку XXст. Тематика, жанри і стильові особливості поезії, прози і драматургії цього часу.

М. Коцюбинський, його ідейно-естетичні погляди. Ідейно-художній аналіз новели «Intermezzo». Проблема позитивного героя в новелах. М. Коцюбинський – майстер психологічної новели. «Тіні забутих предків».

Життєвий і творчий шлях Лесі Українки. Основні мотиви, образи, художня специфіка патріотичної лірики Лесі Українки, «Contra spem spero!». Драматургія, її тематика, жанрова різноманітність і новаторство. Філософська ідея, система образів, поетична символіка, особливості композиції драми-феєрії «Лісова пісня». Поняття про її жанр. Проблема боротьби за вільне, красиве, духовно багате життя у драмі-феєрії «Лісова пісня». Творчість Лесі Українки – визначне явище світової культури.

В. Стефаник – майстер соціально-психологічної новели. Тематика, образи, художня специфіка новел. Твори Василя Стефаника – шедеври світової новелістики. Експресіонізм у творчості письменника. «Камінний хрест».

Неоромантичні тенденції творчості О. Кобилянської. «Valse mélancolique».

В. Стефаник – майстер соціально-психологічної новели. Тематика, образи, художня специфіка новел. Твори Василя Стефаника – шедеври світової новелістики. Експресіонізм у творчості письменника. «Камінний хрест».

Неоромантичні тенденції творчості О. Кобилянської. «Valse mélancolique».

Українська література XX століття

Своєрідність української літератури початку XX ст.

Розвиток української поезії 20-30 рр. Жанрово-стильове багатство ліричних творів.

Микола Вороний. «Блакитна Панка».

Олександр Олесь. «Чари ночі», «О слово рідне! Орле скутий!..».

Характеристика творчості П. Тичини. Особливості стилю письменника на прикладі збірки «Сонячні кларнети». Вияв українського модернізму у ранній творчості митця. Естетичні засади поезії П. Тичини. «Пам'яті тридцяти», «Ви знаєте, як липа шелестить...», «О панно Інно...».

М. Рильський – неординарний майстер ліричної поезії. «У теплі дні збирання винограду...». Розмаїття тем і мотивів, психологічна наповненість і витонченість поетичних образів у ліриці М. Рильського.

В. Сосюра – визначний поет-лірик. Провідні мотиви лірики. Особливості стилю письменника. Інтимна лірика В. Сосюри. «Любіть Україну!».

Вольовий характер ліричного героя творів Євгена Маланюка. Тема історичної долі України, протест проти безправності на Україні, проголошення потреби формування нової, національно свідомої особистості. Ідея української державності у поезії Є. Маланюка. Посилення трагедійності світовідчуття Є. Маланюка у пізніх поезіях. «Уривок з поеми».

Іван Багряний. «Тигролови».

Трагізм життєвої долі М. Хвильового та його героїв. Суперечність між гуманістичними, вселюдськими ідеалами й жорстокою дійсністю громадянської війни, роздвоєння особистості («Я (Романтика)»).

В. Підмогильний. Продовження інтелектуальної, філософсько- психологічної лінії в українській літературі початку ХХ ст. Тематичне розмаїття прози митця; тема міста й села («Місто»).

Юрій Яновський. «Майстер корабля». Остап Вишня. «Моя автобіографія», «Сом».

Національно-патріотичне піднесення та літературне пожвавлення 1941- 1945 рр., спричинене боротьбою проти фашизму. Розкриття основної теми Батьківщини-України в широких соціально-політичних та духовно-історичних аспектах в ліриці П. Тичини, М. Рильського, А. Малишка, В. Сосюри.

Микола Куліш. «Мина Мазайло». Богдан-Ігор Антонич. «Різдво».

Сміливість постановки питань про долю українського народу, своєрідність художньої форми творів О. Довженка. Кіноповість як жанр української літератури. Роздуми про джерела духовного формування людини та ознаки національно-органічного способу мислення у кіноповіді О. Довженка «Зачарована Десна».

Олесь Гончар. «Модри Камень».

Загальна характеристика літературного процесу 60-70-х років ХХ ст. Літературне шістдесятництво. Провідні мотиви лірики «шістдесятників» (Л. Костенко, І. Драч, В. Симоненко, В. Стус та ін.). Виклик бездуховності, описовості, догматизмові, проголошення свободи творчого самовираження митця. Поєднання традиції і новаторства у поезії Л. Костенко, В. Симоненка, І. Драча. Мужність і стійкість ліричного героя В. Стуса у нерівній боротьбі зі злом і неправдою.

Василь Голобородько. «Наша мова».

Григор Тютюнник. «Три зозулі з поклоном».

Творчість Д. Павличка. Любов до рідної мови, розуміння її значення як основи духовності народу, гнівний осуд перевертнів, що зраджують рідну мову. Ставлення до землі, хліба, до людської праці як критерію морально- етичних якостей людини. «Два кольори».

Ліна Костенко. Яскравий світ художнього слова Л. Костенко, громадянська наснаженість її поезій, висока художня культура, багата образність, глибина думки, афористичність вислову. «Страшні слова, коли вони мовчать...».

Історична основа роману у віршах «Маруся Чурай». Народнопісенні джерела. Основний конфлікт - між вірністю та зрадою, високою духовністю та приземленими матеріальними інтересами. Проблема митця і народу, ролі мистецтва

в житті й боротьбі за національне визволення. Філософське осмислення історичного минулого України, проекція на сьогодення.

Іван Драч – поет невинного пошуку нового змісту й форм вираження буття людей доби НТР, планетарних конфліктів, навислої над людством загрози воєнної катастрофи. «Балада про соняшник».

Постмодернізм в українській літературі, його представники.

ВИМОГИ ДО РІВНЯ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ПІДГОТОВКИ (СФОРМОВАНOSTІ ЗНАНЬ, УМІНЬ І НАВИЧОК)

Вступник має вміти:

- розрізняти види й жанри усної народної творчості: різновиди календарно-обрядових пісень (щедрівки, колядки, веснянки, русальні, купальські і жниварські пісні); суспільно-побутові, історичні й родинно-побутові пісні; думи, балади;
- визначати провідні мотиви творів усної народної творчості, їхні художні особливості;
- розрізняти літературні роди, види й жанри;
- співвідносити літературний твір із відповідним літературним напрямом, стилем, течією;
- визначати тему, ідею, проблематику літературних творів;
- визначати художні образи і їхню роль у літературному творі;
- упізнавати літературних героїв за їхніми цитатними характеристиками й репліками;
- орієнтуватися в сюжетах літературних творів;
- визначати: сюжетні й позасюжетні елементи літературних творів, їхні композиційні особливості;
- визначати провідні мотиви ліричних творів;
- аналізувати мову літературного твору;
- знаходити художні засоби й визначати їхню роль у літературних творах;
- співвідносити фрагмент літературного твору з його назвою та автором;
- співвідносити письменників з фрагментами їхніх творів, а також з висловами митців та літературних критиків про них та їхні твори;
- знати псевдоніми й справжні імена письменників, належність їх до літературних епох, шкіл, угруповань;
- визначати місце і роль письменника в літературному процесі;
- пояснювати поняття «розстріляне відродження», «київські неокласики», «празька школа поетів», «шістдесятництво», «дисидентство»;
- орієнтуватися в основних тенденціях розвитку сучасної літератури;

Вступник має вміти:

- літературні роди: драма, епос (ліро-епос), лірика;
- лірика, її тематичні різновиди та жанри: інтимна, громадянська (патріотична), пейзажна, філософська; верлібр, ліричний вірш, пісня, послання, сонет;
- епос та його жанри: новела, повість, роман, різновиди повісті та роману, усмішка;

- драма та її жанри: власне драма, драма-феєрія, комедія, трагікомедія;
- ліро-епос та його жанри: байка, балада, дума, історична пісня, поема;
- літературні напрями, стилі, течії: бароко, класицизм, реалізм, модернізм (експресіонізм, імпресіонізм, символізм, неокласицизм, неоромантизм); постмодернізм як явище в сучасному літературному процесі;
- ліричний герой, персонаж, прототип, художній образ;
- тема, ідея, мотив, проблематика художнього твору; конфлікт у драматичному творі;
- композиція художнього твору (сюжет, сюжетні й позасюжетні елементи);
- види комічного: бурлеск, гротеск, гумор, іронія, сарказм, сатира, травестія;
- художні засоби: алегорія, алітерація, алюзія, анафора, антитеза, асонанс, гіпербола, епітет (постійний епітет), епіфора, інверсія, метафора, метонімія, оксиморон, паралелізм, персоніфікація, порівняння, рефрен, риторичне звертання, риторичне запитання, символ, тавтологія

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ СПІВБЕСІДИ З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Усна народна творчість.
2. Загальна характеристика календарно-обрядових і соціально-побутових пісень.
3. Тематика, зміст, образи народних балад і дум.
4. Історичні пісні «Зажурилась Україна», «Чи не той то хміль».
5. Давня українська література.
6. «Слово про похід Ігорів».
7. Григорій Сковорода. «Всякому місту — звичай і права», «Бджола та Шершень».
8. Іван Котляревський. «Енеїда», «Наталка Полтавка».
9. Григорій Квітка-Основ'яненко. «Маруся».
10. Тарас Шевченко. «Катерина», «Гайдамаки», «Сон» («У всякого своя доля»), «Кавказ», «І мертвим, і живим...».
11. Пантелеймон Куліш. «Чорна рада».
12. Іван Нечуй-Левицький. «Кайдашева сім'я».
13. Панас Мирний. «Хіба ревуть воли, як ясла повні?».
14. Іван Карпенко-Карий. «Мартин Боруля».
15. Іван Франко. «Гімн», «Чого являєшся мені у сні», «Мойсей».
16. Ольга Кобилянська. «Земля».
17. Леся Українка. «Contra spem spero!», «Лісова пісня».
18. Михайло Коцюбинський. «Intermezzo», «Тіні забутих предків».
19. Микола Вороний. «Блакитна Панна»
20. Олександр Олесь. «Чари ночі», «О слово рідне! Орле скутий!...».
21. Павло Тичина. «Пам'яті тридцяти», «Ви знаєте, як липа шелестить», «О панно Інно».
22. Микола Зеров «Київ — традиція».
23. Максим Рильський «Молюсь і вірю...».
24. Микола Хвильовий. «Я (Романтика)».
25. Юрій Яновський. «Дитинство», «Шаланда в морі».
26. Володимир Сосюра. «Любіть Україну».

27. Микола Хвильовий. «Я(Романтика)».
28. Валер'ян Підмогильний «Місто».
29. Микола Куліш. «Мина Мазайло».
30. Остап Вишня. «Моя автобіографія», «Сом».
31. Олександр Довженко. «Зачарована Десна», «Україна в огні»,
32. Андрій Малишко. «Пісня про рушник».
33. Василь Симоненко. «Лебеді материнства», «Ти знаєш, що ти людина?», «Задивлюсь у твої зіниці».
34. Олесь Гончар. «Залізний острів».
35. Ліна Костенко. «Маруся Чурай», «Страшні слова, коли вони мовчать», «Українське альфреско».
36. Іван Драч. «Балада про соняшник».
37. Василь Стус. «Як добре те, що смерті не боюсь я», «О землі втрачена, явився!...»
38. Григорій Тютюнник. «Три зозулі з поклоном».
39. Іван Багряний «Тигролови».
40. Євген Маланюк. «Стилет чи стилос?».
41. Сучасний літературний процес. Загальний огляд, основні тенденції.
42. Літературні угруповання (Бу-Ба-Бу, «Нова дегенерація», «Пропала грамота» «ЛуГоСад»).
43. Творчість Ю. Андруховича, О. Забужко, І. Римарука.
44. Утворення АУП (Асоціації українських письменників).
45. Література елітарна і масова.
46. Постмодернізм як один із художніх напрямів мистецтва 90-х років, його риси.
47. Сучасні часописи й альманахи.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДЕЙ АБІТУРІЄНТІВ ПІД ЧАС СПІВБЕСІДИ

Усна відповідь повинна становити чітку, послідовну розповідь, демонструвати знання теоретичного матеріалу. Обов'язковими вимогами до відповіді на питання є докладність, конкретність, вичерпність. Абітурієнт повинен аргументувати висунуті ним теоретичні положення, проілюструвати їх достатньою кількістю прикладів, простежувати взаємозв'язок між різними літературними явищами.

Вимоги до усної відповіді абітурієнта:

- ступінь усвідомлення навчального матеріалу, розуміння того, про що повідомляється;
- повнота і правильність відповіді;
- логічність і послідовність викладу матеріалу;
- наведення прикладів;
- мовленнєве оформлення відповіді.

Відповідь на питання повинна виголошуватися чіткою літературною мовою. Культура усного мовлення – показник загального рівня освіченості, тому мовне оформлення відповіді має бути бездоганним.

Співбесіда передбачає усну відповідь на 5 довільних питань із загального переліку питань з української літератури. За кожну відповідь на питання абітурієнт може отримати від 0 до 20 балів. За п'ять правильних відповідей з української

літератури вступник максимально може отримати 100 балів.

**Оцінювання відповідей
вступників з української мови (0-20)**

Бали	Критерії оцінювання
0	Абітурієнт не дав відповіді на поставлене питання.
1-3	Відповідь фрагментарна. Ключові моменти питання не обґрунтовано. Абітурієнт допускає значну кількість помилок різних типів. Відповідь на питання неповна, нелогічна, неаргументована. Вступник не наводить прикладів.
4 - 6	Немає знань більшої частини програмного матеріалу та головного фактичного матеріалу. Абітурієнт погано орієнтується в темі питання, демонструє низькі знання, плутається в поняттях. Є помилки в наведених прикладах.
7 - 8	Абітурієнт демонструє часткове знання й розуміння необхідного матеріалу, допускає грубі помилки у визначенні понять, використанні термінології. Відповідь вступника частково правильна або питання розкрито недостатньо.
9-10	Абітурієнт демонструє знання основної частини програмного матеріалу, але питання розкрито неповно; відповідь свідчить про володіння лише окремими поняттями і термінами, фрагментарними навичками роботи. Відповідь неповна. Вступник допускає неточності в прикладах.
11-12	Абітурієнт демонструє загальні знання програмного матеріалу, допускає незначне порушення логіки викладу, що не заважає повноцінному сприйняттю відповіді. Вступник наводить лише поодинокі приклади.
13-14	Абітурієнт виявляє знання й розуміння основних положень теми, але викладає матеріал не досить повно, допускає неточності; не вміє глибоко й переконливо обґрунтувати свої думки й відчуває труднощі, добираючи приклади.
15-16	Відповідь на питання логічно побудована. Абітурієнт орієнтується в темі питання, основних літературознавчих термінах, наводить приклади.
17-18	Абітурієнт відображає знання та розуміння всього матеріалу з дисципліни загалом, повна, розгорнута, чітко структурована, характеризується послідовним, логічним, обґрунтованим викладенням матеріалу з формулюванням висновків та узагальнень, проте проте містить декілька певних несуттєвих неточностей або незначних помилок. Деякі з ключових моментів результату можуть бути обґрунтовано недостатньо.
19-20	Абітурієнт аргументовано розкриває основні положення, демонструє знання та розуміння матеріалу в повному обсязі, має чітку послідовну, логічну, обґрунтовану структуру, вказує на знання дисципліни та здатність вступника самостійно, упевнено і правильно застосовувати знання, вирішуючи практичні завдання, відображає вміле й точне

	формулювання висновків та узагальнень.
--	--

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Білоус П. В. Історія української літератури XI–XVIII ст. Навчальний посібник / П. В. Білоус. – К. : ВЦ Академія, 2009. – 426 с.
2. Історія української літератури XIX ст.: підручник для студ. філол. спец. : у 2-х кн. / [заг. ред. М. Жулинського]. – К. : Либідь, 2006. Кн. 2 : Література 60-90-х років. – 2006. – 712 с.
3. Історія української літератури XIX ст.: підручник для студ. філол. спец. : у 3-х кн. / [заг. ред. М. Яценка]. – К. : Либідь, 1996. Кн. 2: Література 1860-90-х років. – 1996. – 712 с.
4. Історія української літератури XX століття: у 2 т. : підручник / За ред. В. Г. Дончика. – К. : Наук. думка, 1998.
5. Історія української літератури. Кінець XIX – початок XX ст.: у 2 кн. : підручник / за ред. О. Д. Гнідан. – Кн. 2. – К. : Либідь, 2006. – 496 с.
6. Кіраль С.С., Єременко О.В., Чухліб Т.М. Українська мова та література: Посібник для абітурієнтів. – К. : Видавництво Держкомстату України, 2001. – 76 с.
7. Кіраль С. С., Єременко О. В., Чухліб Т.М. «Як парость виноградної лози ...»: Посібник з української мови і літератури для вступників до вищих навчальних закладів. – К. : ІВЦ Держкомстату України, 2002. – 139 с.
8. Ковалів Ю. Історія української літератури кінця XIX – поч. XXI ст. Том перший. У пошуках іманентного сенсу. – К. : Академія, 2013. – 513 с.
9. Українське слово. Хрестоматія української літератури та літературної критики XX ст. У 4 кн. / Упоряд. В. Яременко, Є. Федоренко, Оксана Сліпушко. – К. : Рось, 1995.